

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű ujság. A Bácsbodrogmegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KULA, TELEFON 14

Hirdetések árszabás szerint
Nyilt-tér soronként 40 fillér

KISS GYULA
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. elnöke
BERCSÉNYI JÓZSEF
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. főjegyzője

SZERKESZTŐSÉG

Felölös szerkesztő
BERKOVITS REZSŐ
Kiadótulajdonos
BERKOVITS MÁRK

Előfizetésidő negyedévre 2 K
félre 4 K, egész évre 8 K
Egyes szám ára 20 fillér
Megjelen vasárnap

XVIII. évfolyam

KULA, 1914 április 26.

18. szám

A rombadőlt elmélet.

Megbukott nemrég Berlinben a Wertheim áruház és vele együtt egy nagy világméretű elmélet közgazdasági bölcses az üzemek koncentrációjáról hangzottak. Azt jövendőték meg benne, hogy az ipar példájához hasonlóan, melyben a nagyipar, a gyár, fölfalta a kisműhelyeket, a kereskedelemben is lassan-lassan elpusztulnak a kis existenciák és a fogyasztást a nagy áruházak fogják ellátni. Egyre kevesebben lesznek a kereskedők és helyettük a nagytőkét képviselő boltkolosszusok foglalják el.

Ilyen volt — körülbelül a világon legnagyobb — a berlini Wertheim-áruház. A világvárosnak egyik leghíresebb nevezetessége. Mintha a műkincsekben szegényebb birodalmi székvaros ezzel akart volna a többi metropolisok között előljárni. És mi magyarok, akik az utóbbi évtizedekben sokat jártunk Berlinbe, majdnem mind ismerjük a több utcára néző áruházat, mely az emberi élet minden szükségletére gondolt. Aki megbámulta, csakugyan hitt a jövendő olyan alakulásában, hogy a szatócsok, divatkereskedők, könyvesek, csemegeárusok, ruhaboltosok és egyebek fölöslegessé lesznek és csak az ilyen áruházak maradnak meg.

És a halálra ítélt kis üzemek túléltek a legnagyobb áruházat, amely, husz millió márka passívával csődbe ment.

A nagy gazdasági elmélet bukása oly annyira hatott, hogy a bécsi és budapesti tőzsdéken nagyot zökkentek az árak, még olyan papirokban is, amelyek semmimű vonatkozásban nem állanak a Wertheim-áruházzal.

Nem is áll meg az a tantétel. A kereskedői üzlet, főként az ugynevezett detail-vevők ellátása, sokkal inkább megkívánja az egyéni tevékenységet, buzgóságot és

ambíciót, hogysem az áruházak anélkül boldogulni tudnának. Boltokat igazgatóságokkal, vezérigazgatókkal és osztályfőnökökkel dirigálni nem lehet. Igaz, hogy az árubeszerzést a nagy üzem nagyobb mennyiségben, több tőkével, előnyösebben láthatja el, de ezeket az előnyöket feláldozza az eladásban, amelynél a kis üzem fűgőbb, élelmesebb, okosabb nála.

És a Wertheim-áruháznak meglepő sorsában becsülheti meg a közönség legjobban a kereskedőt. Hogy nem jelentéktelen dolog az: minden napnak minden percét, az agynak és a testnek minden energiáját állandóan egy dologra koncentrálni. Azzal a kereskedővel, aki nem társadalmi ember és nem közéleti személy, sőt gyakran nem is családapa, amíg az üzletében van: az áruházaknak jól fizetett főnökei és elárúsító leányai nem veszik fel a versenyt. És ebből viszont a közvetítő kereskedelem lekiécsinylői is láthatják, hogy az üzleti élet nem olyan mechanikus, könnyen pótolható és helyettesíthető valami, amelyhez nem szükséges az egyéni rátermettség, a személyi kvalitások. Amíg olyan automatákat nem találnak föl, amelyek egyik oldalán a termelő bedobja az áruát, a másik oldalon a fogyasztó elviszi, ami neki kell, s amíg ez az automata el nem megy a termelőtől a fogyasztóhoz, (mert ahhoz mind a kettő sokkal kényelmesebb, hogy maga menjen az automatához) addig a forgalomban sohase lesz pótolható a kereskedői érzék és ügyesség. B. H.

Országos kereskedelmi kongresszus.

Irta Groll József.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés folyó évi május 2—5-ig tízéves jubileuma alkalmából országos kereskedelmi kongresszust rendez.

Az OMKE tízéves pályafutását dicsérni, életrevalóságát bizonyítani teljesen felesleges. Az ország kereskedői világa már rég felismerte a

tömörülésben rejlő erőt és már évekkal ezelőtt olyan impozáns számban csatlakoztak az Egyesüléshez, hogy az a szép célú egyesület már a kezdő stádiumban is képes volt kereskedelmi kérdésekben állást foglalni és az álláspontjainak hatályt szerezni az illetékes faktoroknál.

Ugy a fővárosi, mint a vidéki sajtó határozottan támogatta mindig az OMKE-t. A bácsmegeyi sajtó sem maradt el és sok cikkel egyengette a Kereskedelmi Egyesülés útját.

Ezuttal tehát meddő munka volna erről a kereskedelmi egyesületről kommentárt írni. Eleg garancia a tízéves fényes pályafutása, amilyen méltán hozzájárul a most rendezendő országos kereskedelmi kongresszus. A kongresszus napirendje már maga is meggyőző bennünket arról, hogy az Egyesülés zászlaját az ország legismertebb és leghatalmasabb kereskedelmi szakemberei segítik diadalra vinni. Nem lesz érdektelen, ha a kongresszus napirendjét röviden ismertetjük.

A vámpolitika és külkereskedelem. Hozzászólnak dr. Matlekovics Sándor v.b.t., Fürst Bertalan, az OMKE alelnöke, dr. Katona Sándor, az OMKE titkára, Vágó József, a Magyar Vámpolitikai központ titkára és dr. Kovács Gyula, a M. Kir. Kereskedelmi Múzeum igazgatója. — A közlekedési politikáról beszélnek: Dr. Csapó Béla, a Klein J. D. szállító cég főnöke, Havas Mór ny. máv. főellenőr, Végh Károly, a tőzsdé alelnöke, a MFTR igazgatója, dr. Kovács József, az Adria Tengerhajózási Rt. igazgatója, Trebitsch Miksa, a MFTR főfelügyelője és dr. Siposs Aladár, a kassai keresk. és iparkamara titkára. — Az igazságügyi reformokról: Drucker Géza nagykereskedő, Brázay Zoltán, Dán Leó nagykereskedő, dr. Schreyer Jakab, a M. Kereskedelmi Csarnok alelnöke, dr. Halasi Béla, az OMKE titkára, dr. Glücksthal Samu, az OMKE ügyésze, Lénárd Jenő nagykereskedő, dr. Horváth Lipót, a Magy. Ált. Takarékpénztár h. vezérigazgatója, dr. Varjassy Lajos, az aradi keresk. és iparkamara titkára. — Kereskedelem és ipartejesítés: Gelléri Mór, az Orsz. Iparegyesület igazgatója, dr. Krejesi Rezső, a budapesti keresk. és iparkamara titkára, Tamási István, az OMKE alelnöke. — Kereskedelem és közigazgatás: dr. Balkányi Kálmán, az OMKE titkára, dr. Harrer Ferenc székesfővárosi tanácsnok, Lendvai Jenő, a temesvári kereskedelmi és iparkamara titkára, dr. Sugár Ignác, a miskolci keresk. és iparkamara titkára, dr. Vita Emil székesfővárosi tanácsnok. — Kereskedelmi szakoktatás: Balkányi Béla, a debreczeni OMKE kerület titkára, dr. Schack Béla, a felső keresk. iskolák főigazgatója. — A fogyasztási szövetkezetekről értekeznek: Far-

Válasz egy levélre.

Irta Gineverné Györy Ilona.

Több más jelenség közt az ön levele is világgóssá tette előttem, hogy van tehát ez a típus is. És mivel ön, aki levéllel keresett föl, maga is fiatal leány, a vád bizonyossága súlyosabb, mintha valaki más állítaná, hogy van „meg nem értett fiatal leány is” úgy, mint ahogy a néhány évtizeddel ezelőtti irodalomban szinte mindenütt jelenvaló volt a meg nem értett asszony.

Ez utóbbi mellett már elhaladt az idő és ma már jobban érdekel bennünket az az asszony, a kiből az érték és a jelentőség eléggé nagy arra, hogy azt ne lehessen félreérteni. Mert ne feledjük el: az egyéniségekkel is úgy vagyunk, mint a költőkkel: az igazán nagyok és klasszikusok mindig érthetők és világosak; homályos csak a közepesség szokott lenni.

Mivel azonban ma a leány oly sokban szinte egyenlő szabadságot élvez az asszonnyal, esoda-e, ha versenyez vele abban is, amire az utánzás rendesen vinni szokta: a tévedésekben is.

Szerettem a levelét olvasni, mert látom, hogyha a lelke ma zürzavaros forrongásban van is, legalább van benne minnek forrongania, van benne tartalom.

Megbecsül azzal, hogy őszinte volt, engedje, hadd becsljem meg én is azzal, hogy szintén az legyenek.

Mi is a baj?

Két éve maradt ki a felső leányiskolából; most tizenkilenc éves és az a két év arra tanította meg, hogy az élet igen keveset ad meg abból, amivel önnek tartozik.

Azt hiszi úgy-e, hogy ez valami nagyon egyéni benyomás és ezért oly érdekes, hogy büszkének kell reá lennie? Az igazság azonban az, hogy ez a gondolat a leányok között olyan elcsépelten mindennapi, hogy inkább egy kicsit szégyenleni lesz jó.

Mert nézze, a baj gyökere ez: az iskolával együtt elmaradt az időbeosztás és a rendszeres munka, amely az ön kétségtelen energiáját egészségesen felhasználta; most itt áll ön arra a régi igazságra emlékeztetve: „akkor vigyázz legjobban, mit teszel, mikor azt teheted, amit akarsz.”

Mert ime, ön ahelyett, hogy tele volna az élethajnal örömeivel, rettentően sajnálja magát.

Ez a legkönnyebb és a leggyöngébb dolog mindabból, amit az ember csak tehet. Minden életben könnyű olyant találni, ami talán jobb is lehetne, a közepes ember abban látja a maga kiválóságát, hogy ezeket a hiányokat felfedezze, az előkelő lélek pedig abban, hogy ezeket ellelgedje.

Ön aláhuzva is ismétli ezt a mondást: amivel az élet nekem tartozik. Nem hiába vádolnak bennünket, nőket, azzal, hogy a kettős könyvvitelhez nem értünk, gondolt-e arra is, hogy hát ön mivel tartozik az életnek?

Nem volna ön fiatal, ha nem volna tele aránytalanul nagy ambíciókkal, de még sem rossz, ha meghallja azt a goromba szót, amit merek idézni, mert nem illik önre és így nem vonatkozik önre. A mondás az angol sajtóban kelt származik: „Az átlagos leány kimarad az iskolából egy Néró hűségével, egy Napoleon nagyravágásával és csirke eszével.”

Aránylag nem mindig ilyen rossz, de azért még mindig elég kevés az egyensúly e két kérdés közt: mit vár ő a világtól és mit várhat a világ ő tőle.

Hogy ezt a kérdést a mai leányra nézve még jobban összezagyválják, kikaptak néhány kisebb-nagyobb iróból és odadobtak a közhasználat piacára néhány olyan olesó, tehát kapos mondást, hogy „az egyének joga van követelni mindazt, amit az élet nyújthat” stb.

A baj csak az, hogy amit sok leányra ez jelent, az: több bál, több ruha, több tennisz, több szalonbeli szabadság.

A másik divatos, bölcs mondás „az egyéniség érvényre juttatása”. Miért van az, hogy a kinek az egyénisége érvényre jutásából a világnak legtöbb haszna volt, az beszélt erről legkevésbé?

Átoívasom újra a levelét és azt látom, hogy a lelki keserűséggel is úgy vagyunk, mint a testi betegséggel, ha bennünket ér, mindjárt azt hisszük, ilyen még nem volt senkinek. Ön azt írja „szeretném élni az életet és szeretnék valami nagyobb teret, hogy érezem, amint több leszek, mint eddig voltam”.

Édes gyermekem, ez a szó vagy azt jelenti, amit egészen köznapi lelkű leányoknál, hogy ugyanis több mulatságot kívánnak és ez esetben ez nem lélektani kérdés, amilyen érdemes hozzászólni, egyedül pénzkérdés, amelyhez csak a szülei erszényének van köze. Vagy pedig igazi komoly vágyakozás van önben valami emelkedés után és akkor, kedvesem, nem áll ön szemben semmi akadállyal. Mert kötelességet teljesíthet minden nap, minden órán és kötelességteljesítés nélkül nincs emelkedés.

Mert nézzünk csak szembe azzal a kettős könyvviteli kérdéssel: megadja-e Ön is mindazt, amivel az életnek tartozik, például vegyük mindjárt a legközelebbi körét, a családot. Azt írja, szeretne tenni valamit a világ boldogulásáért, de ugyanezen a lapon írja ezt is: A mindennapi élet

kas Vilmos, a Fűszerkereskedők Egyesülete titkára, Szendrői Mór, a győri keresk. és iparkamara titkára. — Adópolitika: Szávay Gyula, a debreczeni keresk. és iparkamara titkára és dr. Szende Pál, az OMKE főtitkára.

Ha a napirendet átnézzük látjuk, hogy a kongresszus során tárgyalás alá kerülnek a kereskedőket érintő összes aktuális kérdések. A vidékről felránduló tagoknak kieszközölte az Egyesülés a szokásos vasúti kedvezményeket is, hogy ezzel is tanujelét adja annak, mennyire törekszik arra, hogy kívánságainak érvényesítéséről minél imponzánsabb keretben folytathassa tanácskozásait.

A pusztító gazdasági válság erős megpróbáltatások elé állította az ország kereskedelmi világát. A közbizalom és a vállalkozási kedv alaposan megesáppant. Hosszú idő szükséges a nehéz ügygyógyulásra. Ebben a nehéz helyzetben külföldi segítséget kért az OMKE. Most, mikor már a gyógyulási, a javulási folyamat megindult, ismét nagy kötelesség hárul a kereskedők egyesületére: elhárítani minél gyorsabban a válság utóhatásait.

A közelmúlt egyik tanulsága volt, hogy gazdasági szervezetünknek az ellenálló erőt csak a boldogulás adhatja meg. Ezt a tanulságot a gyakorlatban kereskedelmi életre átinni, a kereskedőket minél szorosabban egymáshoz fűzni, lesz az OMKE legfontosabb feladata. Ezt a feladatot teljesíteni az OMKE a most rendezendő kereskedelmi kongresszussal is. Kívánjuk, hogy ez az életrevaló erős egyesület elérje a célját, hogy megteremtse az erős, organizált és szolid magyar kereskedelmet.

Hirek

Zombor. Szele Róbert kir. tankerületi főigazgató a m. heten Zomborban időzött, hogy megtartsa a szokásos ellenőrző vizsgálatot a zombori állami főgimnáziumban. A tanítási eredménnyel, valamint a tapasztalt renddel és az intézeti adminisztrációval a legteljesebb mértékben meg volt elégedve. A főigazgató tiszteletére, az egész tanárikar részvételével, vacsora volt az elfelejtés-szállóban. — *A főgimnáziumi hangverseny.* Gazdag és élvezetes számokból álló műsorral kedveskedett a hangverseny rendezőse a színhatás zsfutolási megfőtő közönségnek. Ugy a műsor egyes számainak gondos kiválasztása, mint azoknak precíz előadása tekintetében a vasárnapi hangverseny fölülmúlta a gimnázium eddig rendezett bármely előadását s a szereplőknek is valóban jól megérdemelt tapsokban volt részük; meglátszott előadásukon az a szakavatott és szeretetteljes utmutatás, amelyben őket a gimnázium közszerepében álló igazgatójának, Major Károlynak vezetése mellett Kohlmann Dezső és Szántó Károly tanárok részesítették. Feltűnést keltett az ifjúsági zenekarnak kitűnő szereplése, mely a Bagdadi kalifa nyitányát és Strauss egy indulóját adta elő szép összjátékkal. — *Műkedvelői előadás.* Nagy érdeklődés mellett, a legteljesebb siker jegyében zajlott le a nő ipariskola műkedvelői előadása. Ezt bizonyítja, hogy már napokkal előbb minden jegy el volt adva, úgy, hogy az előadást kedden meg kellett ismételni. A siker oroszlánrésze Lakner Emiliát, az intézet gondos vezetőjét illeti meg, aki igazán táradtságot

kötelességei untatnak és van valaki, akitől azt hiszem igazán elvárhatnám, hogy mindenben megértsem, hiszen édes anyám.

Igen? Ismeri ugy-e ezt a bölcs mesét „a szilvát és a hernyókat”? Az önző kis hernyók is azért vártak és követeltek mindent a jóságos szilvától, mert azt mondták, hiszen édesanyánk vagy, de arra már a szegény szilvának kellett őket kérni „de akkor ha az vagyok, nem lehetetek-e ti is egy kis gyermeki jóakarattal irántam?”

Nem gondolja, hogy édes anyjának az élet elmúlt évei szintén adtak egy kis jogot arra, hogy tőle várja az alkalmazkodást?

Es azt hiszi gyermekem, hogy az apró családbeli kötelességek akadályai a nagy hivatások betöltésének? Engedje, hogy valakire emlékeztessem, arra, akinél nagyobb hivatást a világ teremtése óta senki sem a hordozott lelkében, valakire, aki igazán egy egész világért tette, amit tett és akiről mégis azt olvassuk „és aláméne szüleiivel Názárethbe és engedelmes vala nekik mindenekben”.

Látja, a kötelességek olyanok, mint a téglasorok az épülő falban, a távolabbat nem rakhatjuk fel a közelebbi nélkül, de minden egyes fölrakott sor lépés egy magasabbhoz.

Es, hogy az életnek ön iránt való tartozása ügyét rendezzük: csakugyan oly keveset adott meg önnek? Életmódja leírásából látom, hogy egészséges, hogy kényelmes otthona van, jó és nagylelkű szülei, kellemes baráti köre, jó nevelése, amelyet atyja áldozatkészsége folytán ha akar, még gyarapíthat is. Időtöltését, munkáját

nem ismerve végezte a szereplők bet nitásának és a rendezésnek nehéz munkáját. Nagy sikert érték el a szereplők a Kacagó lányok című egy felvonásos vígjátékban. Mindannyian oly ügyesen alakították szerepeiket s oly otthonosan jártak-keltek a színpadon, mintha mindig ezt csinálták volna. — *A jókedv netovábbja.* Egy zombori előkelő iparos házában családi ünnepély volt a napokban. Volt szép muzsika, vidám ének, tánc, pezsgő. Egyik fiatalember aztán egy neki szilajodott, hogy széles jókedvében kiugrott az emeleti ablakon. A salto mortale láttára meghült a vér a vendégseregben; de a virtuskodó fiatalembernek nem lett nagyobb baja. Mindössze az egyik lábát törte el egy kicsit.

Szabadka. A szabadkai törvényszék egyike az ország legnagyobb illetékességi körrel bíró törvényszékeinek; bírói létszáma azonban nem felel meg ennek. Most illetékes helyen úgy akarnak a túlterheltségen segíteni, hogy a *bajai járásbíróiságot* a zombori törvényszékhez csatolják. Ez természetesen Szabadkán sem az ügyvédeknek, sem a kereskedőknek nem tetszik és remélik, hogy Baja is csatlakozni fog a Szabadkán megindult mozgalomhoz, melyet a szabadkai ügyvédi kamara kezdeményez. — *A tűzéraktanya* építésében tárgyaló vegyes bizottság tárgyalásait befejezte. A város a kincstártól 135 ezer Kt kap évi megtérítésképen. A tűzéraktanya a Szegedi úton, a honvédhuszáraktanyától 200 méternyire, 600 méter hosszú és 1:0 méter területen épül fel. 14 nagyobb épületből fog állni a laktanya. — *Kiss Dionisia,* Kiss Károly nagybirtokos 17 éves viruló szépségű leánya, Kiss Abel unokája, néhány napi súlyos betegség után elhunyt. Temegetése a város előkelőségének nagy részvéte mellett f. hó 22-én ment végbe.

Halálozás. Latinovits Géza, volt orsz. képviselő, Latinovits Pál ny. főispán testvéröccse, Budapesten hosszas betegeskedés után 51 éves korában meghalt. Latinovits Géza korábban élénk részt vett megyénknek politikai és társadalmi életében. A vármegyei történeti társulatnak alelnöke volt. A vármegye területén szép eredményekkel vezetett régészeti kutatásokat s a Vörös Kereszt Egyletnél tett kiváló szolgálataiért Lajos Viktor főherceg főmegbízott helyettesé nevezte ki és hadjárat esetére szolgálattételre maga mellé adatlásnak rendelte. 1890-ben hosszabb külföldi utazásra indult. Utelirásai, melyek számos lapban elszórtan jelentek meg, érdeklődést keltek. 1897-ben választották meg a bácsalmási kerületben első ízben orsz. képviselővé, mely kerületet két cikluson át képviselte. Latinovits Géza virilis tagja volt Bácsbodrogvármegye törvényhatósági bizottságának s mint ilyen, tagja volt a fontosabb albizottságoknak. Latinovits Géza halála nemcsak a kiterjedt rokonságot borította gyászba, hanem barátainak nagy számát is az egész megyében. Holttestét kedden szentelték be Budapesten, azután Bácsborsódra szállították, ahol a családi sírboltban szerdán helyezték örök nyugalomra.

Ujvidék. Öfelsége a király Balassa Henriknek az ujvidéki takarekpénztár érdemes vezérigazgatójának „csabrendeki” előnévvel a magyar nemességet adományozta. — *Délbácskai tanítógyűlés Ujvidéken.* A tanítói közszellem fejlettségének eklatáns példáját láttuk a f. hó 15-én Ujvidéken tartott tanítói értekezleten. Mintegy 300

egy választja, ahogy szereti, nincs bezárva rossz gyári levegőbe, nincs lekötve a varrógép vagy tűzhely mellé.

Véletlenül az ön levelével együtt jött hozzáam egy másik, egy szintén tizenkilenc éves leányé. Nagy beteg volt és szülei szegénysége folytán csak közepes ápolást kaphatott, úgy, hogy talán sohasem fog jól járn tudni többé. De a kórház kis kertjében, ahonnan nyugágyon fekvé ir, tele van a szíve ragyogó boldogsággal, mert ott, az eleven virágok láttán tanul művirágot készíteni és így még benn is megkeresheti majd kellemes módon a kenyerét.

Elpirult most egy kicsit, kedvesem? Remélem, hogy igen, de ha nem, akkor azért piruljon el, hogy nem tette.

Itt nálunk van egy kezdetleges kis templomi ének, de én a mindennapi életre nem sok bölesebb tanácsot ismerek az ének e sorainál: Számold el az élet áldásait, sorold föl egyenként és meglepetve látod, milyen mérhetetlen sokat tett érted az Ur!

Es ha most, mikor bevégzem, ennek a levelnek csak egy szava is keménynek tetszik ön előtt, akkor csak ezt teszem hozzá: itt a kertben, ahová kinézek, van a többi között két rózsabokor. Az egyikben nem bíznak, hogy valaha is sokra vigye, azért langyos vízzel, tea-oldattal kényeztetik, foszfát-porral cukrozzák, míg a másik, amelyben a vadhajások mellett is sok az érték és erő, kést, ollót is látott már, mert biznak benne, hogy ezek után disze és öröme lesz a föld azon sarkának, ahová a Gondviselés helyezte.

különböző jellegű népiszkolánál működő tanító és tanítónő vett részt ezen az értekezleten, melyen fontos pedagógiai kérdések megbeszélésén kívül, egy tanítói patronage egyesület megalakítása volt a főcél. Faragó János a gyűlésen elnökölő királyi tanfelügyelő, aki az értekezlet egybehívásának mozgatója volt s kinek nevéhez fűződik a tanítói patronage egyesület eszméjének megvalósítása, mely gondolatokat tartalmazó határos megnyitó beszédet mondott. Az ülés tárgysorozatának első pontja volt dr. Beyer tanf. iskolálatogató előadása a népiszkolai fogalmazás tanításáról. Ennek kapcsán Dimitrijevic Simon szabályai igazgatótanító szépen sikerült tanítást mutatott be a magával hozott néhány IV. o. tanulóval. Elénk érdeklődés közt emelkedett fel szólásra Patyi István, a szabadkai áll. tanítónevelőképző költői lelkületű tanára, aki a kísérleti lélektanról tartott nagy tetszéssel fogadott és valóban nagyon tanulságos előadást. — A hangjegyek szerinti énektanítás módszeréről beszélt ezután Hackl N. Lajos, orsz. énekkortatósi tanfelügyelő. — Az ujvidéki kir. törvényszék fiatalkoru bíróságának vezetője, Juhász Jenő tartott ezután tanulságos előadást a fiatalkoru büntetések javításáról s előterjesztést tett arra nézve, hogy az értekezlet mondja ki a *tanítói pártfogó egyesület megalakítását.* Miután az értekezlet tagjai egyhangulag elfogadták az eszmét, az előre elkészített alapszabálytervezet felolvasása után, óriási lelkesedéssel egyhangulag megalakult a „*Délbácskai Tanítói Patronage Egyesület.*” — A megalakulást nyomon követte az új egyesület tisztikarának megválasztása. Elnöknek az ülés egyhangulag megválasztotta Faragó János kir. tanfelügyelőt. Ügyvezető alelnök lett dr. Beyer Ede tanf. iskolálatogató. A jegyzői tisztségre Milutinovics Dusán és a pénztárnoki tisztségre Beivinkler József választottak meg.

Topolya. *Panasz van Topolyán is,* elég bőven: A gróf Zichy által a községnek ajándékozott park vasárnap a legények és lányok illetlen viselkedése miatt nem látogatható. Nemcsak, hogy úgy összefogódnak, hogy kitérni is alig lehet, de trágár megjegyzéseket is tesznek. A kert fát és cserjéit nem kimélik. — *A vasútról* a községbe vezető járda minden kritikán aluli; az átjárók még ennél is rosszabbak. — *Az orsz. vásár* a kereskedőket nem elégitette ki. Elénk csak az állatvásár volt. Sok lovat adtak el aránylag magas áron. — Topolyának igen szép új rk. temploma van, de rossz a villámhárítója és így a templom állandó veszedelemnek van kitéve viharos időjárás esetén. De a toronyörök is veszélyben vannak és a tűzoltófőparancsnok az előjárósághoz fordult, hogy gondoskodjanak jó villámhárítóról. — A parkban levő *tóból* a m. heten 190 kg halat és 100 rákot fogtak ki. Mint-hogy a tó bővizű artézikutból kapja a vizet, a halak igen jók és nincs mocsár izük. Kívánatos lenne rendszeres haltenyésztés bevezetése. — *A sorozás* f. hó 22-én kezdődött.

Családi dráma Topolyán. F. hó 22-én szerdán reggel Mészáros István topolyai földműves revolverrel agyonlőtte a mostohaanyját Herbatin Jánosné és súlyosan megsebesítette apját Herbatin Jánost és nővérét Juliát. Mészáros István — aki törvénytelen fia Herbatin Jánosnak — a házába fogadta apját és annak második feleségét Péter Eizsabetet. Eleinte békességben éltek, de az utóbbi időben gyakran civódtak, mert a fiatal gazda nem tudott megérni a mostohájával. Hogy az örökös perpatvart elkerülje, a házat kiadta Tóth Antalnak, az öregeknek pedig megmondotta, hogy másutt keressenek maguknak lakást. Herbatin János és felesége nem tudtak belenyugodni az ingyenlakás elvesztésébe és mert a fiuk nem akarta vissza venni őket, a leányukkal összbeszélve, elhatározták, hogy szépszerével nem adják át új bérőjének a házat. Az új bérő Tóth Antal szerdán egy kocsi kukoricaszárral a házhoz hajtattak, hogy azt az udvarban elhelyezze. Mikor Herbatinék ezt meglátták, éktelen szidalmakra fakadva kikergették Tóthot a házból, aki a közelben lakó Mészáros István kérte meg, hogy rendet csináljon. Mészáros István dühösen sietett át a kisházba, ahol az apja, ennek felesége és leányuk szidalmazni kezdték. Mészáros István felindulásában előrántva revolverét, három lövest tett, amelyek közül az első a mostoháját fején érte, a másik Herbatin Jánost, a harmadik pedig Herbatin Juliát sebesítette meg. Az öregasszony a lövés okozta seb következtében egy óra múlva meghalt, a többiek sebesülése könnyebb természetű. Mészáros István a véres dráma után önként jelentkezett a községházán, ahol letartóztatott, egyúttal pedig jelentést tettek a szabadkai királyi ügyészségnek, ahol a boncolás iránt intézkedtek, amit csütörtök délután foganatosítottak a törvényszéki orvosok. A gyilkos gazdát beszállították az ügyészség fogházába.

Cservenka. Két cservenkai munkást tüntetett ki a földmívelésügyi miniser. Folyó hó 18-án ünnepély keretében kapták meg Jugendheimer Jakab és Szalai József gazdasági munkások a 100—100 K jutalmát és diszoklevelet. — Előbbi Leibach Péter nagybirtokosnál, utóbbi Geyer Péter nagybirtokosnál szolgál 25 év óta hűséggel.

Különlegességek
cipő, sandál, kalap, nyakkendő s fehérneműkben
Nagy választékban kaphatók KARDOS-nál, Kulán

Házasság. Hirschl Gyula tiszaszentmiklósi földbirtokos f. hó 27-én d.e. fél 12 órakor vezeti oltárhoz a kulai izr. templomban, Pollak Rózsika úrléányt, Pollak Jakab földbirtokos és bornagykereskedő és neje sz. Rothmüller Julia úrnő bájós leányát. — Az esketést dr. Krishaber Béla volt kulai jelenleg erzsébetfalvai főrabbi végzi, aki 20 év előtt a menyasszony szüleit eskette. Az volt az első egyházi funkciója.

A kulai ipartestület, a kulai Iparosdalárda, az önkéntes tüzoltóság és egyesületek bevonásával m. vasárnap este improvizált fáklyásmenetet rendezett főt. Boberity Milán g. kel. esperes-plebánosnak, mely egyszersmind alkalmat adott a főtisztelendő úrnak arra, hogy a Szabadkán, önm. báró Vojnits István titkos tanácsos kiváló országgyűlési képviselőnk előtt, elmondott beszédeben használt erősebb kitételeknek sértő értelmezését kifogásolja. Tény az, hogy az iparosságnak nem volt terve vagy célja, hogy régi, vagy mostani vezéreket egyéniségükben v. személyükben megbántson. Mert akkor, amidőn új nagy feladatok előtt állunk s mindenkinek a közreműködésére szükség lenne, az ilyen fellépés csak bomlást és szakadást idézhet elő. Ez pedig nem volt célja sem az iparosságnak, s nem lehetett célja a küldöttség szónokának sem. Ez kitűnik abból az üdvözlő beszédből, melyet Fejes István ipartestületi alelnök intézett a főtisztelendő úrhoz, de Boberity Milán beszédét is áthatotta az a kívánság, hogy erős kritikáját senki személyes bántalomnak ne vegye s ne tekintse. Boberity Milán mindjárt beszédének elején a következőket jelentette ki: „... távol állott tőlem, de távol állott önök részéről is nemcsak a sértési szándék, de még a gondolat is, hogy bárkit is sértünk, megbántunk, legkevésbé pedig az, hogy a holtaknak az emlékét megbélyegezzük.” Ezzel, reméljük községünk érdekében, ez az ügy elsimul és csakhamar helyet ad az együttműködés lehetőségének, amire ennek a községnek csakugyan szüksége lenne.

Az ujbácsi főgimnázium tanártestülete a tanulókkal együtt Eötvös József báró születésének százéves évfordulója alkalmából táncdal egybekötött ünnepélyt rendez Eötvös-alapítvány és a Zenealap javára a Greifenstein-szállóban május 2-án, szombaton.

Az ópalánkai kenderfonógyárban Andriaga Pál ácsmester az egyik mozgásban levő gép fűrészt akarta vitézkedésből kicserélni, miközben őt a lendítőkerek szíja elkapta és kétszer a levegőben megforgatva, földreterítette. Dereka nyomban kettétörött s karjai is többszörös törést szenvedtek. Kinszenvedésébe e hó 23-án belehalt. Özvegye és hét gyermeke siratja, kiket nagy nyomorban hagyott hátra, mert télen át ágyban fekvő beteg volt.

Bácsfeketehegy. Pály Lajos bácsfeketehegyi vagyonos gazdálkodó házában 5 vakációzó diák mulatott együtt vig muzikaszó mellett a délutáni óráktól kezdve; éjjeli 11-ig hajtogatták a kancsókat, mikor 6 órai ivás után Dohm Jakab 20 éves felsőiparisiskolai tanuló a házigazda fiával a pincébe ment újabb borszállítványért. Itt Dohm felfedezett egy üveg barackpálinkát s azt is felhozták. A pálinka senkinek sem kellett, csak Dohm Jakabnak, aki e felkiáltással: „így kell inni a magyarnak a pálinkát” a 7 decis üveget egy álló helyében megitta. Vesztere, mert alig hajtotta fel a pálinkát, megtántorodott s összeesett. Apolás alá vették, de orvosi beavatkozás nem segített rajta; kínos haláltusa után hajnali 3 órakor szívbénulásban meghalt.

A rabbi fizetése. Zomborból jelentik: A paripási zsidóhitközség évek óta rossz viszonyban élt rabbijával, Fleischmann Arminnal és hogy állásából távozásra bírják, az elmúlt év decemberében az egész előjáróság leköszönt s újat nem választottak, még költségvetést sem készítettek. A rabbi tehát ebben az évben még fizetést sem kapott, mert nincsen, aki kiutalványozza és kifizesse. Fleischmann Armin most orvoslásért az alispánhoz fordult, aki megígérte, hogy a főszolgabíró utasítani fogja, hogy a rabbi fizetését a leköszönt előjáróságon hajtsa be csetleg végrehajtás útján.

Vasuti előmunkálati engedély. Schwerer Jakab hódási lakos a kereskedelmiügyi minisztériumtól egy szabványos nyomtávu h.é. vonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megkapta Hódás állomástól Liliomos és Pincéd községek érintésével a déldunavidéki h.é. vasutak Urszentiván állomásáig, innen folytatólag O- és Ujsővé községek érintésével a m. kir. államvasutak Okér állomásáig, továbbá Bácsbodrogyármegye egyesült h.é. vasutak Temerin állomásáig, esetleg ugyanezen h.é. vasut Temerin—Boldogasszonyfalva—Zsablya végállomásáig.

A protekció ellen. Tolnay Lajos, a máv elnökgazdátja rendeletben figyelmeztette a vasutasokat, hogy a protekció az ő uralma alatt megszűnt. A rendelet szerint ezután nagy család érí majd azokat, akik a máv-nál protekció révén akarnak majd előléptetéshez vagy álláshoz jutni.

A bérmlás sorrendje Bács megyében.

A bérmlás szenteségét dr. Horváth Győző püspök a ka-locsai egyházmegyében az idén a következő sorrendben fogja kiosztani: Május 16 Csantavér, 17-18 Topolya, 19 Bácsa, 20-21 Kishégyes. Reggel 7 órakor indul kocsin Gunarasra. A szenttamási határhoz tartozó kutasi, a péterrévei, óbecsei, adai és zentai határhoz tartozó szállási hívek is itt bérmlálnak. 22 Ujbács, 23 Szenttamás, 24 Csurog, délután Boldogasszonyfalva, 25 Zsablya, délután Sajkásgyörgye, 26 Mozsor, 27 Titel, 28 Sajkáslak, délután Dunagárdony, Sajkászentiván, 29 Tiszakálmánfalva, délután Alsókabul, június 3 Kuczora, délután Péklapuszta, 4 Szentfülöp, 5 Szilberek, 6 Vep-röd, 7 Kula, 8 Cservenka, 9 Oszivácz, 10 Kerény, 11 Csonoplya, 12 Bácsgyulafalva, 13 Bácskossuthfalva, 14 Pacsér, 15 Kunbaja, 16 Csikeria (szabadkai határ) az ottani s az almási határban levő hívek részére, 17 Tata-háza, 18 Felsőszentiván, 19 Csávoly, 20 Rém, 21 Borota.

A Bács—bácstóvárosi 9 km hosszú műút építése folyamatban van és az idén még be is fejezik.

Tiszturak és a házasságközvetítő. A szegedi tisztikart különös rendelettel lepte meg Meixner Ottó hadtestparancsnok. Megtiltotta nekik, hogy a sűrűn leleplezett szélhámos házasságközvetítővel érintkezésbe lépjenek, mert az ilyen uton keresett házasság nem méltó a tiszt bójt-hoz. A hadtestparancsnok rendelete a tiszt rangból való megfosztással fenyegeti azt a tisztet, aki bármely házasságközvetítő közbenjárását igénybe veszi.

Uj szer az álmatlanság ellen. Az álmatlanság leküzdésére egy orvosi folyóiratban Ebstein dr. igen egyszerű szert ajánl. A beteg a két karját emelje a feje fölé, legjobban, ha a feje mögött megfogja az ágy rácsát. Néhány másodperc multán nagyfokú fáradtság következik be. Kis ideig még ebben a tartásban kell mozdulatlanul fekvődni, azután már oldalt lehet fordulni és az elalvás rögtön bekövetkezik. Ezzel a módszerrel Ebstein még sohase vallott kudarcot s a hatását a következő okoknak tulajdonítja: a fej fölemelése és a kar fölemelése és a kar kinyújtása megkönnyíti a vérnek lefolyását az agyból, így tehát korlátozza a hiperamiát, az álmatlanság leggyakoribb okát. Ezenkívül ez a pozíció a gondolatokat eltéríti attól a témától, mely az agyat intenzíven foglalkoztatja. Végül a karokban jelentkező kimerültség autózugszesztő révén nagyszerűen elősegíti az elalvást.

Ujságírók hétparancsolata. Némely angol szerkesztőségben következő parancsolatok függnek a falon:

- 1) A becsületsértésről való törvény mindig eszedben legyen.
- 2) Jobb az eseményeket ismerni, mint tul-színezní.
- 3) Elhagyni a brutális kitérőket és a fő-lösleges részleteket.
- 4) A cikkek címe pártatlan legyen.
- 5) Az értesüléseken ne érződjön a lap állás-foglalása.
- 6) A tényeket úgy kell közölni, amint igazak, rejtegetni semmit sem szabad — de túlozni sem.
- 7) Az ellenféllel szemben pártatlannak és igazságosnak kell lenni.

Népoktatási Közérdek. Kétségtelen, hogy népoktatásunk igazi közérdeke: hiánytalan és fennakadás nélküli közigazgatásának biztosítása. E fontos és nagy jelentőségű cél szolgálására hivatott Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi áll. ig. tanító „Népoktatási Közérdek Kiadványtára”, melynek megjelenés alatt álló és árjegyzékében ismertetett kötet könyvei: A Tanító Illetményei, A Népiskola Tanulmányi Rendje, A Népiskola Adm-inisztrációja, Tanítói Allamsegély Kérvény és Mellékletei, Óvodai Utmutató és Allamsegély Kérvény, Társadalmi Tevékenység, Emlékeztető Haladási Napló, Népoktatási Közérdek gondos utánjárásal összeállított szakmunkák, mindenik világos és biztos utmutatást adó vezérfonal a népoktatás egyes részleteiben, ellátva mintafogalmazvá-nyokkal és a szükséges összes mellékleti nyomtatvány írlapokkal. Igazgató tanítók, iskolaszékek és gondnok-ságok, óvodai felügyelőbizottságok igen hasznos segéd-eszközöket, utmutatókat nyernek ezen kiadványok szük-ségeltető példányainak megrendelésevel. Pártoló figyel-mebe ajánljuk azokat az érdekelteknek.

Kerülje mindenki Amerikát. A kétségbe-esett emberek menedékhelyéről, Amerikából, Gyenge Gábor levelet írt a nagyváradi rendőr-kapitánynak, Réz Bertalannak. A levél tele van panasszal. Útközben hat helyen vizsgálták meg, míg Amerikába juthatott. A hajón kiállott szenvedések azonban csak a szenvedés kezdetét je-lentették. A teljesen ismeretlen világban elindult munkát keresni, de heteken keresztül nem talált mást, csak munkát kereső emberek. A gyártele-peken és más-más vállalatoknál a rendőrség tartja fenn a rendet a munkakeresők százezrei között, akik ökölcspásokkal törnek maguknak utat, hogy elsőnek ajánlkozzanak. Ha odahaza nagy a szükség, itt éhenhalál uralkodik — írja Gyenge — hiszen a gyártelepeknek tizedrésze sincsen működésben és a munkásoknak száma ma tizedrésze annak, ami évekkel ezelőtt volt. Dollárok helyett kért küldött Gyenge, azt is Réz Bertalannak. — Vegye kapitány ur védelmébe gyermekeimet, feleségemet, én rajtuk nem segít-hetek. Én csak egy tanácsot tudok adni, bár nekem adták volna: — Kerülje mindenki Ame-rikát!

Eladó

üzleti házban lévő üzlet, uri megélhetést nyújt és szakértelem nélkül bárki által vezethető. Cím a kiadóhivatalba.

Községi jegyző urak figyelmébe!

Alkalmazást keres egy a községi irodai te-endőkben jártas írnök, aki több évi gyakorlattal és eddigi működéséről jó bizonyítványokkal ren-delkezik. Bővebb felvilágosítást nyújt

Potzta György, palánkai jegyző.

Kisbirtok

300 darab sertésre hizlalóval, jól termő 4 hold szőlővel, úri és cselédlakással, vasútállomás és városhoz 700 méter távolságra, eladó, vagy bérbe-adó. Cím a kiadóba.

112 sz. 1914

Pályázati hirdetmény.

Bácsbodrogyármegye bácsalmási járá-sához tartozó Borota községben lemondás folytán üresedésben levő írnök-végrehaj-tói állásra 1914. május 7-iki határidővel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmozása a következő: Késpénzfizetés 800 K. Az adóbehajtási illetékből 40% jutalék.

Bácsalmás, 1914. április 15.

KOLLER, főszolgabíró

Legrégibb műasztalos, Kulán

TREBITSCHER KÁROLY
ALAPÍTATOTT: 1882. ÉVBEN

A legmodernebb

ebédlő és háló szobák nagy raktára

Elsőrendű munka!

Olcsó beszerzési forrás! 1-10

318 sz. 1914

Kútfúrás hirdetmény.

Óverbász község egy artézi esetleg mélyfúrású kút munkálatait vállalat útján biztosítani kívánja; felhivatnak a vállalkozók, hogy az 1907. III. tc. rendelkezéseinek megfelelő és 500 K bantpénzzel el-látott, szigoruan a községi előjáróságtól megszerezhető szerződési tervezetnek meg-felelően megszerkesztett zárt írásbeli aján-latukat 1914. május 15-ig bezárólag Óver-bász község előjáróságánál nyújtsák be.

Az ajánlatok felbontására kitűzendő határnapra az ajánlattevők megfognak hi-vatni.

Kívánatos, hogy az ajánlattevők elő-zetesen szóbeli uton is szerezzenek a köz-ségi előjáróságtól a teljesítendő munkák iránt értesítést.

Óverbász, 1914. április 20.

Kiss Gyula

jegyző

1-2

Bajacz Gyóka

bíró

gyenge ADUNK HASZNÁLATRA
MŰVÉSZI KIVITELŰ TŰZ ÉS BETÖRÉSEMMENTES ÚJ PÁNCÉL

TAKAREKPERSELYT BARKINEK

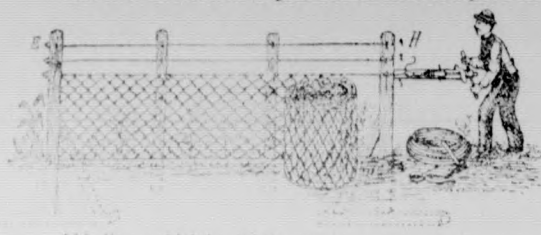
Trjón

PESTMEGYEI TAKAREKPÉNZTÁR Rt.
BUDAPEST, IV. KÖTŐ-UTCA 8.

Könyvtárak bekötését

a tavaszi s nyári idényben, egyszerű v. díszes kivitelben, olcsón elvállalja Berkovits könyvkötészete, Kulán

Dörner Jánosné szita és sodronyárú készítő
KULA Kossuth Lajos utca, Dudás-féle ház

Ajánlja sajátkészítésű
horgonyzott drótkerítéseit
folyó méterenkint 25 fillértől feljebb.

Költségteljesen kívánatra szívesen szolgál.

1914. sz. 1914

Árverési hirdetmény.

Újsóvá község határában gyakorlandó
vadászati jog

Újsóvá község háza tanácstermében 1914
május 28-án délelőtt 9 órakor nyilvános
szóbeli árverésen 10¹/₂ évre, vagyis 1914
augusztus 1-től 1925 január 31-ig terjedő
időre hárbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodá-
ban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Újsóvá, 1914. április 16.

Községi előljáróság

MILLIÓK
használik

Köhögés
rekedtség, hurut, el-
nyelkésődés, görcs és
számárhurut ellen a

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
a Sfényvel

Orvosoktól és magánosoktól
való 6100 hitel bizonyítvány
kezeskedik biztos eredmé-
nyéről.

Nagyon kellemes és jószagú
BONBONOK.

20 és 40 filléres csomagok-
ban, dobozban 60 filléért
kapható

Gergeyi József
Mály László
gyógyszertárban, Kula

Olcsó pénzkölcsönök

4¹/₂ %-os kamatláb mellett teljesen
kifizetve 100-át 100-ért magyarországi,
horvátországi és szlavóniai földekre. Mi-
után bankházunk vállalja az összes felvé-
teli költséget, kölcsönvevő, előzetes ki-
adás nélkül, a teljes pénzt kézhez kapja
kifizetve.

Földbirtokok parcellázása igen ked-
vező feltételek mellett.

Hercog Fivérek bankháza
Szabadka (Kossuth-utca)
Fiók: ÓBECSE Plebania-utca

Saját készítményű és I-rendű gyári

cipők raktára

Ifju Kovács J. I.-nél, Kula

897 sz. 1914

Versenytergályási hirdetmény.

Nagybaracska község előljárósága a
felépítendő

2 tantermű községi iskola,
2 tanítói lakás és melléképületek

építési munkálatainak biztosítása céljából nyil-
vános írásbeli versenytergályást hirdet.

1) A munkáltatás körül végzendők: föld,
kőmives, ács, cserépfedő, asztalos, lakatos, üve-
ges, bádigos, mázó és egyéb felszerelői munka,
amely összes munkákra és szállításokra nézve
az ajánlatok együttesen teendők. Százalékos ár-
engedményt vagy felülfizetést tartalmazó ajánla-
tokat is elfogadunk.

2) A munkát az elvállalás napjától szá-
mitva 3¹/₂ hónap alatt teljesen befejezendő.

3) Csak szabályszerűen kiállított és pecsét-
tel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és köz-
vetlenül vagy postán beadott ajánlatok fognak
tergályás alá vétetni. Az ajánlatot tartalmazó bor-
íték a következő felirattal látandó el:

„A Községi Előljáróságnak Nagybaracska.
Ajánlat a 897/1914 sz. versenytergályási hirdet-
ményben a nagybaracska községi iskola és tanítói
lak építésére vonatkozólag kiírt munkálatokra.”

4) Az ajánlatokat 1914. május 6-án d.u. 6
óraig kell Nagybaracska község előljáróságánál
beadni.

5) Bánatpénzül készpénzben vagy óvadék-
képes értékpapírokban az ajánlati összeg 5¹/₂ a
az árlejtés előtt Nagybaracska község pénztárá-
nál befizetendő s a letéti nyugta az ajánlatához
csatolandó.

6) A beadott ajánlatok 1914. május 7-én
d.e. 10 órakor tartandó képviselőtestületi közgyü-
lésen fognak felbontatni, amely versenytergályá-
sban az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői
jelen lehetnek.

7) A munkálatokra vonatkozó tervek, költ-
ségvetés és árlejtési feltételek a községi jegyző-
nél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

8) Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges
döntésig kötelezettségben maradnak.

9) Azon pályázók, kik a szóban levő munká-
lat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bir-
nak, kötelesek már ajánlatukban ily képesítéssel
bíró megbízottat megnevezni és annak képesíté-
sét igazolni.

10) A munkát elnyerője a munkát telje-
sítéséhez szükséges eszközöket és anyagot hazai
iparosoktól vagy gyárosoktól kötelesek beszerezni.
A munkát elnyerője minden tekintetben a köz-
ségre érvényes 83000 B.M. 1907 sz. közszállítási
szabályrendelet összes határozmányai kötelezők.

11) Azon pályázók, kik ajánlatuk benyuj-
tásakor a versenytergályást hirdető hatósággal
üzleti összeköttetésben még nem állottak, illető-
leg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképes-
ségüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi
és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez
vállalatuk telepe szerint tartoznak.

12) A munka odaitétele felett a képviselő-
testület az ajánlott árakra való tekintet nélkül
szabadon dönt.

13) A vállalatból eredő bélyeg, írárdij, adó
és átvételi költségek egyedül a vállalkozót ter-
helik.

Egyebekben a képviselőtestület által elfo-
gadott árlejtési feltételek mindenben kötelezők.
Nagybaracska, 1914. április 18.

Kolling Márton
jegyző

Barna Imre
bíró

Pongrácz A. Sándor

írissabósága

KULA (Ferenc József téri bérpalotában)

SUGAR JÁNOS

teherszállító vállalata

KULA (Kossuth Lajos utca)

Tex János és fiai

épület és bútorasztalosok

KULA Deák Ferenc utca 3631

Készítenek háló, ebédlő, uriszoba, könyvtár-szekrény,
üzleti állványokat stb.

Rajzokkal és árajánlattal szívesen szolgálnak.

Mercur Sósorszesz

(törv. védve)

nélkülöshetetlen hássiser,

mely megszüntet minden szurást,
szagatást és más testi fájdalmat!

Kapható 44 f., 1.20 és 2.50 K-ás üvegekben

az Első Kulai Sósorszesz vállalatnál, Kula
épgy minden gyógyszerárban, drogeriában és
fűszerkereskedésben.

GÖZMOSÓ

fehérenmü és vegytisztító intézet

KULA a kir. jbirósággal átellenben
SZÓTÉR ANTAU

Treuer Péter férfiszabó

Kula

a volt Bischof Ferenc-féle férfiszabó üzlethelyiségben

PICEA PUNGENS ARGENTEA (Ezüstfenyő)

Kiváló szépsége egyetlen tüleveitől faj által sem
közelíthető meg. Növése erőteljes, szabályos pyramis-
alaku, tülevelei gyönyörű fehér és ezüstsziürkék; teljesen
télálló. Kiváló szépségű magánálló fa.

Picea pungens argentea	1 drb	10 drb
	Korona	
50-60 cm. magas	5.-	45.-
70-80	7.-	65.-
90-110	10.-	90.-
120-130	15.-	140.-

Magánálló díszpéldányok

150-160 cm. magas darabja	25-30-40 K
200-220	50-60-80 K

Ezen tüleveitűeknek egyik kertből sem volna sza-
bad hiányozni, mert a legszebb ékességet képezik, a
melyet a tüleveitűek egyáltalában nyújthatnak.
Szállítás aug. végétől decemberig és március
kezdetétől április végéig.

Mühle Árpád udvari szállító Temesvár

Fehérenmüik, legdivatosabb fűzők s ruhadíszekben

nagy választék Mrgyanov Zefra divataruhásában a Menyasszonyhos, Kula

Ásványvizek, rum, likör, tea, cukorka, sajt, sonka

Acsanszki és Gruity festék, fűszer és csemegeárú kereskedőknél, Kula Telefon 41

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemü komló
termelő közönség b. tudomására hozni,
hogy az eddig legkitünőbbben beváló 2 mm.
erős likacsos pléhdőnyös J. Vltavszky-féle

komlószáritó

készülékének képviselőt elvállaltam és ki-
vánatra szívesen szolgálok prospektussal és
árjegyzékkel.

Löbl Samu

gépkereskedő, Palánka

14-25

A kulai valamint torzsai üzemhez
alkalmas 220 Volt feszültségű

WOLFRAM lámpák

mélyen leszállított árak mellett
kaphatók

Furssik János cégnél Kula